

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. de minister van VWS, de minister voor MZS en de staatssecretaris van VWS
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum 28 juni 2021

Onderwerp Brief over het advies van de Commissie Werken in de Zorg over adaptieve zorgorganisaties op het gebied van personeel:
De structurele tekorten aan zorgprofessionals maken het mee-ademen met de zorgvraag voor zorgorganisaties complex. Het biedt ook kansen, de noodzaak is NU echt aanwezig.

Geachte bewindspersonen,

U heeft ons gevraagd welke elementen van de crisisaanpak bestendig zouden moeten worden en daarbij een advies te geven over het vervolg van de initiatieven Extra Handen voor de Zorg, de Nationale Zorgklas en Extra Zorg Samen / Nationale Zorgreservisten.

Voor het beantwoorden van deze vraag heeft de commissie het bredere vraagstuk in ogenschouw genomen hoe de personeelsvoorziening in de zorg te organiseren zodat 'op- en afschalen' c.q. 'mee-ademen' goed werkt.

In het bijgevoegde advies werken we uit wat we onder adaptieve zorgorganisaties verstaan, wat er bij komt kijken om als zorgorganisatie adaptief te kunnen reageren op wat de omgeving vraagt, wat de drie recente initiatieven ons hebben geleerd en welke rol zij ook in toekomst zouden kunnen vervullen.

Bij wijze van oplegger bij ons advies zetten we hieronder alvast onze aanbevelingen in de vorm van een doe-agenda voor u op een rij. De doe-agenda bevat verschillende soorten actiepunten: waarderen, ontwikkelen, stimuleren en regelen. Met name de regelpunten bevatten de quick wins waarmee zorgorganisaties en hun regionale samenwerkingsverbanden op korte termijn enorm geholpen zullen zijn om hun adaptiviteit verder te ontwikkelen.

Agenda voor VWS

Waardeer:

Complimenteer de sector met de veerkracht die getoond is en maak zichtbaar wat het aanpassingsvermogen heeft opgeleverd. Markeer wat geleerd is van het improviseren, aanpassen en snel inspelen op de veranderde zorgvraag, dat in de afgelopen periode door Corona mogelijk bleek, onder andere de ervaringen met Extra Handen voor de Zorg en de Nationale Zorgklas.

Ontwikkel:

Maak in het landelijk beleid het vergroten van het aanpassingsvermogen onderdeel van de grotere transitie in de zorg. Adaptiviteit heeft immers een sterke relatie met anders werken.

Leg de verbinding met het onderwijs, zodat het onderwijs het adaptief zijn van zorgorganisaties kan ondersteunen zowel in wat er wordt geleerd als hoe er wordt geleerd.

Stimuleer:

Stimuleer de landelijke stakeholders om ieder vanuit hun eigen belang en perspectief een bijdrage te leveren aan het vergroten van de adaptiviteit van de zorgorganisaties en de regio's. Neem als gezamenlijk vertrekpunt dat een zorgorganisatie bestaat bij de gratie van de mensen die er werken. Bekrachtig regionaal samenwerken door financiering die dat stimuleert.

Leg de verbinding met de verantwoordelijkheid van de besturen en Raden van Toezicht van instellingen, stimuleer het leren van elkaar met betrekking tot adaptiviteit. Geef het Actie Leer Netwerk een rol in het thematiseren en gezamenlijk leren.

Stimuleer meerjarige regionale strategische personeel planning. Ga in dat kader na wat de toegevoegde waarde kan zijn van een advies van het capaciteitsorgaan over aantallen bij de initiële opleidingen.

Regel:

Maak uitwisseling van medewerkers tussen zorgorganisaties aantrekkelijk en eenvoudig uitvoerbaar, daarmee zal extra arbeidspotentieel ontsloten worden. Haal barrières voor het uitwisselen van personeel weg, ook financieel.

Maak zij-instroom via trajecten van werken en leren aantrekkelijk voor zorgorganisaties en de aankomende professionals.

Maak ruimte in het stagefonds voor innovatieve vormen van opleiden en stagebegeleiding.

Organiseer slechts steunstructuren waar nodig, bijvoorbeeld door een tijdelijke ondersteuning van de Nationale Zorgreserve om extra arbeidspotentieel te bereiken, maar laat de zorgorganisaties en hun regionale samenwerkingsverbanden aan zet.

Agenda voor de regionale samenwerkingsverbanden

Vertrek vanuit de gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid om met elkaar op regionaal niveau adaptiviteit in te bouwen.

Als het echt crisis is, leg dan regie bij ROAZ en RONAZ structuren ook wat het flexibel inzetten van personeelscapaciteit betreft.

Zet volop in op regionale strategische personeelsplanning.

Maak een regionaal opleidingsplan, om waar nodig gezamenlijk extra (zij-)instroom te generen en de uitstroom uit het onderwijs te minimaliseren.

Agenda voor de zorgorganisaties

Benader adaptiviteit voornamelijk vanuit het medewerkers perspectief. Welke bijdrage vraagt het en wat levert het nu en straks op? Zet de teamprestatie centraal.

Zet in op modern werkgeverschap - grip op geld, grip op werk, grip op leven. Meer (uren) werken moet lonen, gebruik tools als de werkurenberekenaar.

Bied aantrekkelijke zij-instroom trajecten met veel aandacht voor onboarding en loopbaanontwikkeling.

Wij hopen met het advies en de bundeling van onze aanbevelingen in deze brief u enthousiast gemaakt te hebben om ook het thema adaptiviteit een plek te geven in de transitieagenda voor de zorg!

De commissie Werken in de Zorg kijkt uit naar het gesprek met de bewindspersonen hierover.

Met vriendelijke groet,

Doekle Terpstra
Voorzitter commissie Werken in de Zorg

Mede namens de leden van de commissie: